

عنوان مقاله:

نقد و بررسی تحول «اعراب» در نحو عربی معاصر (از زمان ابن مضاء قرطبی تا مهدی مخزومی)

محل انتشار:

هفتمین همایش بین المللی مطالعات زبان و ادبیات در جهان اسلام (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

لیلا کرمی - دانشجوی دکترای زبان و ادبیات عرب دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) قزوین

احمد پاشازانوس - استاد گروه زبان و ادبیات عرب، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) قزوین

خلاصه مقاله:

یکی از مباحث مهم نحویان که بیش از هر چیز توجه آنان را به خود معطوف ساخته، تغییرات آخر کلمات است که در حالت های مختلف عارض میگردد، به گونه ای که آنها را برآن داشته تا در پرتو افکاری مبتنی بر تئوری «عامل و معمول» به تحلیل های فلسفی و عقلی بپردازند. نحویان قدیم بر اساس فهمی که از متن و ساختمان کلام داشتند، علم نحو را بر پایه و شالوده اعراب بنا نهادند و درک معانی موجود در متن را تنها در گرو شناخت اعراب قرار دادند. توجه و تعصب بیش از حد نحویان گذشته به موضوع اعراب موجب شد که آنان از بررسی مولفه های دیگری که در فهم معنا کمک می کند، غافل بمانند و در نتیجه همین غفلت، علم نحو از درک دیگر قرینه های موجود درونمتنی و برون متنی تاثیرگذار در روند شناسایی معنا عاجز بماند. از دیر باز تا کنون، دانشمندان زیادی با مشاهده این مشکلات، پا به عرصه تسهیل قواعد نحوی نهادند و پیشنهادهای را برای هر چه آسانتر شدن قواعد، ابراز نمودند. اولین اقدام در این زمینه تالیف کتاب «الرد علی النحاه» توسط ابن مضاء قرطبی بود و بعد از آن نیز نحویان معاصر نیز سعی در تسهیل نحو عربی نمودند. لذا این پژوهش می کوشد به روش توصیفی - تحلیلی به بررسی سیر تحول اعراب در آراء نحویان معاصر (از زمان ابن مضاء قرطبی تا مهدی مخزومی) بپردازد. حاصل پژوهش نشاندهنده آن است که پژوهشگران نحوی معاصر تلاش کردند تا اعراب تقدیری و محلی و فرعی را که بخاطر تعلیل های عقلی و فلسفی نحویان قدیم به وجود آمده بود، تا حدودی نادیده بگیرند تا مباحث پیچیده نحوی را برای فراگیران زبان عربی آسان سازند.

کلمات کلیدی:

نحو معاصر، اعراب، ابن مضاء قرطبی، ابراهیم مصطفی، مهدی مخزومی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1555032>

